

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:
**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ НА
РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ**

Студентки 4 курсу, 11 групи,
спеціальності 074 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

(підпис студента)

Бондаренко
Поліни
Дмитрівни

Науковий керівник
канд. екон. наук

(підпис керівника)

Ільїна
Анастасія
Олександрівна

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук,
доцент

(підпис гаранта)

Головня
Юлія
Ігорівна

Київ 2020

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри _____

« 17 » червня 2020р.

**Завдання
на випускн кваліфікаційну роботу (проект)
студентові**

Бондаренко Поліні Дмитрівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): **«ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ»**

Затверджена наказом ректора від «27» лютого 2020 р. № 757

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту): 15.05.2020

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту): вивчення особливостей державного регулювання туристичної галузі на регіональному рівні.

Об'єкт дослідження: процес управління туристичною галуззю на регіональному рівні.

Предмет дослідження: теоретико-методичні та прикладні основи становлення і розвитку регіонального управління туристичною галуззю.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	6
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	16
2.1. Загальна характеристика туристичної галузі в Україні (на прикладі Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).....	16
2.2. Нормативно-правове забезпечення державного регулювання туристичної галузі в Україні.....	24
2.3. Шляхи вдосконалення державного регулювання туристичної галузі в Україні.....	27
ВИСНОВКИ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	36
ДОДАТКИ.....	39

5. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 27.02.2020	27.02.2020
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 10.03.2020	10.03.2020
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 01.04.2020	01-05.04. 2020
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 15.04.2020	20.04.2020

5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи на кафедру	До 15.05.2020	15-20.05.2020
6	Підготовка письмового відгуку на випускню кваліфікаційну роботу	До 25.05.2020	25.05.2020
7	Зовнішнє рецензування ВКР	До 01.06.2020	01-05.06.2020
8	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	05-10.06.2020	05-10.06.2020
10	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 15.06.2020	До 15.06.2020
11	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання «02» березня 2020 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Ільїна А.О.

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Керівник проектної групи

(гарант освітньої програми)

Головня Ю.І.

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняв до виконання студент Бондаренко П.Д.

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

Випускна кваліфікаційна робота написана на актуальну тему. Студенткою проведено ґрунтовне дослідження структури організаційно-управлінського механізму регулювання туристичної галузі. У ході проведеного дослідження студентка проілюструвала взаємозв'язок між суб'єктами державного регулювання туристичної галузі та виділила основні вимоги до державної туристичної політики. Великої уваги заслуговує використання студенткою у науковій літературі зарубіжному досвіду стосовно державного регулювання туристичної галузі, де було окреслено основні моделі розвитку індустрії туризму, що дозволило виявити найбільш відповідну модель для застосування в Україні. За матеріалами Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) студентка провела ґрунтовний аналіз окремих нормативно-правових актів та інших документів, якими керується Управління, зокрема положень Міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві на 2019-2021 роки. Крім того, студентка охарактеризувала сучасну індустрію міста Києва та здійснила

аналіз динаміки туристичних потоків до міста Києва та витрати туристів у місто Київ залежно від тривалості перебування, в тому числі й заплановані на наступні періоди, що дозволило розробити заходи щодо підвищення конкурентоспроможності міста Києва у сфері туризму. Також, позитивним моментом у роботі є те, що студенткою було належним чином проаналізовано нормативно-правову базу, яка регулює сферу туризму в Україні, виокремлено проблеми державного регулювання галузі туризму та надано пропозиції щодо їх вирішення із здійсненням прив'язки напрямів діяльності міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві.

Зміст випускної кваліфікаційної роботи підпорядкований поставленій у роботі меті. Випускна кваліфікаційна робота має досить логічну структуру та відповідає вимогам оформлення. Проте у випускній кваліфікаційній роботі є окремі недоліки. Зокрема, студенткою замало приділено уваги поглядам науковців, які досліджували державне регулювання туристичної галузі на регіональному рівні. Доцільно було б провести порівняльний аналіз розвитку туристичної галузі у місті з відповідною місцевістю кількох країни або окремої країни ЄС. Однак робота написана на високому науковому рівні, є авторським самостійним дослідженням, повністю розкриває обрану студенткою тему та допускається до захисту.

11. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту): Львіна Анастасія Олександрівна, 25.05.2020

(підпис, дата)

12. Відмітка про попередній захист Головня Юлія Ігорівна

(ПІБ, підпис, дата)

13. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект):

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студентки Бондаренко Поліни Дмитрівни

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми): Головня Юлія Ігорівна

(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Наталія Леонідівна

(підпис, прізвище, ініціали)

« 17 » червня 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	6
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	16
2.1. Загальна характеристика туристичної галузі в Україні (на прикладі Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації))	16
2.2. Нормативно-правове забезпечення державного регулювання туристичної галузі в Україні	24
2.3. Шляхи вдосконалення державного регулювання туристичної галузі в Україні	27
ВИСНОВКИ	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	36
ДОДАТКИ	39

ВСТУП

Актуальність теми. Регіони України мають багатий рекреаційно-туристичний потенціал, який, якщо його ефективно використовувати, може не тільки сприяти розвитку рекреаційно-туристичних дестинацій, але й дати поштовх для розвитку української економіки.

Світовий досвід демонструє, що при належному управлінні туризм здатний дати позитивні результати як для окремих регіонів, так і для країни в цілому.

Зважаючи на велике значення туризму в соціально-економічному розвитку окремих територій, можна підкреслити актуальність формування та реалізації туристичної політики з урахуванням інтересів регіональної та місцевої економіки.

Одним з ефективних засобів ринкового регулювання розвитку туризму є вдосконалення його механізмів державного регулювання та стратегічного управління.

Проблеми розвитку державної туристичної політики, необхідність вдосконалення системи стратегічного управління регіональними рекреаційно-туристичними комплексами дозволили обрати тему дослідження, визначити мету і завдання дослідження.

Питанням формування туристичної політики цікавиться дедалі більше науковців. У їх вирішення вагомий внесок зробили такі українські дослідники: В. С. Батман оцінював національне врегулювання туристичного бізнесу України, В. І. Беркович також проаналізував проблеми поліпшення урядового регулювання розвитку туризму на регіональному рівні, дослідження В. Г. Герасименко пов'язане з проблемами державного регулювання галузі туризму України в контексті процесів євроінтеграції, І. Кравчук оцінював іноземний досвід державного врегулювання формування туризму, а також можливість введення питання нормативно-правового забезпечення регіонального розвитку в Україні було розглянуто О. Шевченко.

Однак певні аспекти державного регулювання сфери туризму залишаються вивченими недостатньо. Бракує досліджень, присвячених як теоретичним так і

практичним аспектам зазначених питань, а також розробці практичних рекомендацій щодо державного регулювання туристичної галузі на місцевому рівні.

Мета роботи полягає у вивченні особливостей державного регулювання туристичної галузі на регіональному рівні.

Досягнення поставленої мети зумовило вирішення наступних **завдань**:

- дослідити теоретико-прикладні засади державного регулювання туристичної діяльності;
- розглянути загальну характеристику туристичної галузі в Україні (на прикладі Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації));
- дослідити нормативно-правове забезпечення державного регулювання туристичної галузі в Україні;
- визначити шляхи вдосконалення державного регулювання туристичної галузі в Україні.

Об'єктом дослідження є процес управління туристичною галуззю на регіональному рівні.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні основи становлення і розвитку регіонального управління туристичною галуззю.

Методи дослідження. В процесі дослідження використано систему методів, яка обумовлена поставленою метою та завданнями. Загальнонаукові методи аналізу та синтезу використано під час вивчення теоретико-прикладних засад державного регулювання туристичної діяльності. Нормативно-правовий метод застосовано під час дослідження нормативно-правового забезпечення державного регулювання туристичної галузі в Україні.

Статистичні методи аналізу використано для загальної характеристики туристичної галузі в Україні. Метод наукової абстракції використано під час обґрунтування шляхів вдосконалення державного регулювання туристичної галузі в Україні. Графічний та табличний методи використані для підвищення наочності

матеріалів дослідження. Метод узагальнення застосований під час формулювання висновків.

Інформаційна база дослідження включає нормативно-правові акти, які регламентують державне регулювання сфери туризму в Україні; наукові статті, підручники та монографії, дані Державної служби статистики України, Департаменту туризму та курортів Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, а також Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (25 найменувань) та додатків. Графічний матеріал роботи налічує 2 таблиці, 5 рисунків. Основний текст роботи (за винятком списку використаних джерел та додатків) становить 35 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Необхідність втручання держави у процеси розвитку туристичної галузі зумовлюється реаліями ринкової економіки.

Державне регулювання галузі туризму – це набір централізованих та обов’язкових до виконання методів впливу державних органів влади на туристичну сферу з метою досягнення конкретних цілей практичного характеру та функціонального спрямування.

Основними методами впливу державних органів влади на туризм є:

- прямі (прийняття нормативно-правових актів, затвердження та фінансування цільових комплексних програм, встановлення нормативів та лімітів, розміщення державних замовлень, ліцензування, сертифікація, стандартизація, державні бюджетні видатки тощо);
- непрямі (інструменти інноваційної, фіскальної, бюджетної, грошово-кредитної, інвестиційної, амортизаційної, соціальної політик).

Державне управління галуззю туризму – це різновид діяльності держави, що передбачає цілеспрямований довгостроковий вплив на туристичну галузь шляхом використання спеціального механізму з метою досягнення визначених стратегічних завдань.

Аналізуючи загальні поняття державного регулювання, можна сказати, що процес державного регулювання туристичної галузі потребує здійснення та впровадження комплексу організаційних, соціально-економічних, управлінських та інших заходів як основних складових ефективної реалізації державної політики [4, с. 25].

Етапи державного регулювання туристичної діяльності в Україні наведено в Додатку А.

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про туризм» держава проголошує туризм одним із пріоритетних напрямків економічного та культурного розвитку та створює умови для туристичної діяльності. Для цього потрібні конкретні підходи до управління туристичною галуззю [18].

З цією метою в організаційній структурі регулювання туристичної галузі відбувся ряд суттєвих змін.

Так, основними цілями державного регулювання туризму є [2, с. 42]:

- захист прав народу, які закріплені в Конституції України, на відпочинок, незалежність переміщення, відновлення, а також поліпшення здоров'я;
- надійність туризму, охорона прав і законних інтересів туристів, власників або ж користувачів земель, будівель також споруд;
- формування відповідних умов з метою розвитку туристичної сфери, допомога пріоритетним напрямкам туристичної діяльності.

До пріоритетних напрямів державної туристичної політики відноситься:

- вдосконалення законодавчої бази регулювання туристичних відносин;
- гарантування формування туризму як прибуткового сектора економіки України, схвалення державних і зарубіжних вкладень у розвиток туристичної сфери, формування нових робочих місць;
- поліпшення в'їзного, а також внутрішнього туризму, аграрного, екологічного (зеленого) туризму;
- розвиток міжнародного партнерства, закріплення України на всесвітньому туристичному ринку;
- формування відповідних умов з метою розвитку туризму шляхом спрощення та гармонізації податкового, валютного, митного, прикордонного а також інших різновидів регулювання [6, с. 95].

Організаційно-управлінський механізм туристичної галузі формується державними та неурядовими організаційними структурами, створеними на різних рівнях, для реалізації своїх рішень через важелі впливу, пов'язані з їх повноваженнями,

а саме шляхом правового регулювання, податкової політики, бюджетної та фінансової підтримка політики, інформації та маркетингу [25, с. 250].

Дані важелі можуть бути результативними і сприяти досягненню головної місії організаційно-управлінського механізму в разі точного розподілу повноважень в різних рівнях управління і чіткого контролю за дотриманням правових норм і стратегічних цілей. З урахуванням усіх вищезазначених рівнів сформована всезагальна структура організаційно-управлінського механізму регулювання туристичної сфери в Україні (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Структура організаційно-управлінського механізму регулювання туристичної галузі [25]

№ з/п	Рівень	Органи влади
1	Світовий рівень	Виконавчі, дорадчі органи міжнародних організацій, що функціонують в сфері туризму (Всесвітня туристична організація)
2	Євроінтеграційний	Виконавчі, дорадчі органи ЄС, інші організаційні структури, що функціонують у сфері туризму
3	Транскордонний	Виконавчі, дорадчі органи євро регіонів, органи, що створюються з метою виконання програм, проектів, дво- і багатосторонніх угод співробітництва в галузі туризму
4	Загальнодержавний (державні структури)	Кабінет Міністрів України
		Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України
		Департамент туризму та курортів
5	Регіональний та місцевий	Управління культури і туризму обласних державних адміністрацій
		Управління культури і туризму районних державних адміністрацій
		Управління культури і туризму міст, селищ сіл
6	Туристичні підприємства	Туроператори, турагенції, туристичне бюро екскурсій, туристські клуби, туристсько-краєзнавчий клуб, туристська секція, туристсько-краєзнавчий гурток

Регулювання туристичної діяльності на національному рівні є узгодженням інтересів приватного підприємництва в сфері туризму (частка державної власності в туристичному бізнесі становить близько 20%), яке реалізує комерційний інтерес і спрямоване на максимально можливе за даних ринкових умов отримання прибутків з

соціально-екологічними пріоритетами державних та місцевих органів влади та діяльністю некомерційних організацій у сфері туризму (рис. 1.1).

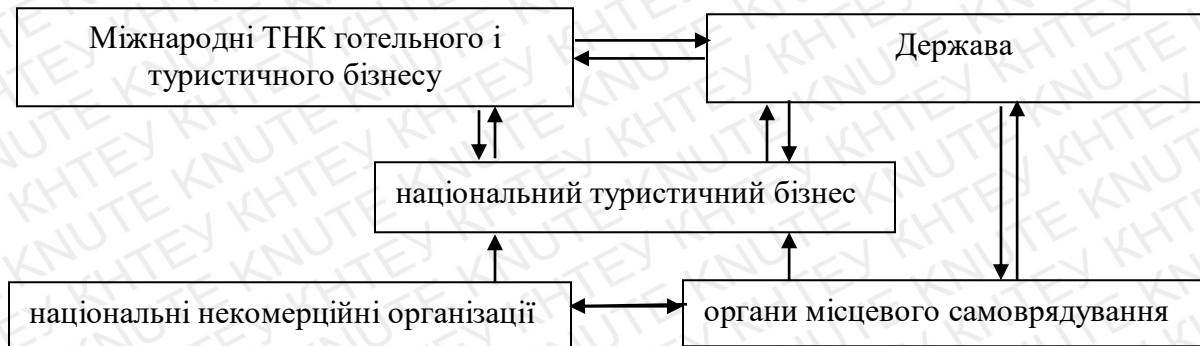

Рис. 1.1. Схема державного регулювання туризму [11]

Дане регулювання має бути узгодженим з тенденціями туристичного ринку вищого порядку: європейського чи світового, враховувати інтереси транснаціональних корпорацій (ТНК) готельного і туристичного бізнесу, які діють (чи планують діяти) на теренах держави, а також напрямки, визначені Всесвітньою туристичною організацією (World Tourism Organization – UNWTO) пріоритетними [11, с. 226].

Узагальнюючи викладене, можна схематично відобразити наступні умови до державної туристичної політичної діяльності України (рис. 1.2).

Так, національна туристична стратегія забезпечує результативне застосування туристичних ресурсів; створення стратегічних проектів розвитку туризму з метою уникнення можливих серйозних природоохоронних, а також суспільно-культурних проблем; сприяння поліпшенню навколишнього середовища; гарантування високого рівня задоволення потреб туристів з одночасним збереженням привабливості місця туристичного напрямку і т. д. [17].

Таким чином, про туристичну політику варто говорити тоді, коли влада декларує позитивні підходи до туризму, що полягають у поточному контролі впливу цього явища на суспільно-економічну ситуацію в країні. Згідно зі ст. 6 Закону України «Про туризм» [17], вагомого значення набуває державне регулювання у сфері туризму завдяки збереженню цілісності туристичних ресурсів, їх раціональному використанню,

охороні культурної спадщини і довкілля, врахуванню державних і громадських інтересів під час планування та забудови територій.

Рис. 1.2. Основні вимоги до державної туристичної політики [8]

Відповідно, на законодавчому рівні важливим є зміцнення взаємовідносин між органами місцевого самоврядування та органами державної влади у сфері туризму задля ефективної співпраці туристичного розвитку.

Регулювання розвитку туризму в Україні зумовило визначення методів прямого та непрямого впливу на функціонування туристичної сфери. До методів прямого

впливу відносяться законодавчі акти, рішення регіональних органів влади, що відносяться безпосередньо до туристичної діяльності, розробка і реалізація стратегічних програм і концепцій розвитку сфери туристичних послуг, дотаційні трансферти тощо. Методи непрямого впливу – це фінансово-економічні методи (фіскальна інвестиційна, інноваційна політика, фінансово-кредитні інструменти і стимули тощо) і соціально-політичні методи [21, с. 39].

Методи регіонального регулювання розвитку туризму можуть класифікуватися і за іншими критеріями.

Так, за способом впливу на туристичну сферу відповідні методи поділяються на:

- адміністративні, організаційні економічні та інші методи, що діють через нормативно- правові акти, дорадчі та громадські організації, перспективне планування та ін.;
- системні та пільгові методи, що передбачають розробку різноманітних програм, створення рекреаційно-туристичних зон, територій пріоритетного розвитку тощо (вони стимулюють або, у разі необхідності, обмежують вплив на розвиток туризму).

Крім того, якщо для державного регулювання розвитку туризму використовуються такі методи, як ліцензування туроператорської діяльності, ліцензування транспортних перевезень, стандартизація та сертифікація готельних послуг і послуг харчування, введення єдиних понять і визначень, процедура укладання угод, отримання віз, порядок проходження кордону і перевезення багажу, то для регіонального розвитку туризму все більшого значення набувають якість туристичного обслуговування, кадрове забезпечення, охорона навколишнього середовища, наукова підтримка тощо [21, с. 40].

Важливим механізмом формування туристичної політики та регулювання розвитку туризму в регіонах України є комплексні програми регіонального економічного розвитку, що є дієвим інструментом управління територіями. Така політика базується на особливостях окремо взятого регіону, обумовлених природними, історичними, геополітичними, економічними та іншими умовами.

З метою стимулювання розвитку ринку туристичних послуг важливо враховувати світовий досвід застосування державних та регіональних механізмів підтримки. До них відносяться, але не обмежуються ними: податкові канікули та пільги; надання дешевих позик; інформаційне забезпечення; зниження мита; прямі субсидії або гарантії на інвестиції з метою залучення іноземних інвесторів; участь у проектах EC Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States (TACIS) для підтримки зеленого туризму; лізинг (продаж) пільгових умов та ресурсів інфраструктури; створення позитивного іміджу та просування привабливих видів туризму для іноземців; державно-приватне партнерство у сфері туризму (спільна власність, спільне управління, управління маркетингом тощо); тощо [18, с. 38].

Система органів державного регулювання туристичної сфери має суттєві відмінності залежно від політичної та економічної стабільності країн, ролі туризму в її економіці, рівня туристичної привабливості, зокрема наявності унікальних природних та культурних ресурсів, потенціалу національного туристичного ринку, доступності туристичних ресурсів для власних та іноземних туристів, масштабів інвестицій у туристичну сферу.

На сучасному етапі розвитку світової економіки чимало країн визначають туризм як пріоритетний напрям функціонування національного господарства, що зумовлено його динамічністю, високоприбутковістю та соціально-економічною і культурною значимістю. Проте туристичну галузь варто віднести до специфічних і доволі складних об'єктів управління, а тому різні країни користуються різноманітними підходами державного регулювання туризму [3, с. 11].

Національний рівень стратегічного управління туристичною галуззю передбачає певний ступінь впливу та ролі держави в даному процесі, виходячи з особливостей економічних та соціальних відносин у тій чи іншій країні, а також величиною її туристичного потенціалу.

Таким чином, виділяють чотири моделі розвитку індустрії туризму, відповідно до яких і буде обиратися певний конкретний варіант розробки та реалізації стратегій розвитку (Додаток Б).

Формування американської моделі відбулось після 1997 року, коли з метою економії бюджетних коштів уряд США ліквідував державну структуру U.S. Travel and Tourism Administration (USTTA), що займалася питаннями розвитку туристичної галузі. Натомість було створено Консультативну раду з туризму та подорожей (USTTAB), до складу якої сьогодні входять значні представники туристичної індустрії (саме за їхній рахунок проводяться рекламні кампанії).

Централізована модель передбачає наявність спеціального авторитетного державного органу, який контролює діяльність усієї туристичної галузі (інвестиції, маркетингові дослідження, розробка та реалізація стратегій розвитку підготовка фахівців тощо). Ця модель управління найбільш доцільна для тих країн, де туризм є одним з основних джерел бюджетних надходжень, а також для туристично розвинутих держав, які прагнуть підтримувати свій авторитетний туристичний імідж на постійно високому рівні [7, с. 134].

Європейська модель участі держави в регулюванні індустрії туризму, на наш погляд, найкраще підходить для впровадження її в Україні, оскільки передбачає, що питання стратегічного управління та розвитку сфери туризму вирішуються на рівні спеціалізованого галузевого державного органу, який діє в рамках певного багатогалузевого міністерства економічної спрямованості або ж прямо підпорядковується урядові країни, однак має статус відносно самостійного адміністративного органу.

Комбінована модель державного регулювання сфери туризму використовується країнами, які визнають туризм пріоритетною галуззю національної економіки з чітким розподілом обов'язків щодо регулювання туризму на різних рівнях державної влади, водночас зберігаючи баланс у розвитку й інших галузей економіки країни [7, с. 135].

У світовій практиці існують значні відмінності у проведенні державної політики розвитку туризму конкретними зарубіжними країнами та країнами, які перебувають на стадії розвитку.

Водночас, особливе місце в політиці розвитку туризму цих країн займає політика маркетингового просування національного туристичного продукту та послуг за кордоном з метою заохочення прибуття іноземних туристів у країну для виправдання суттєвих інвестицій у розвиток туризму. При цьому країни, які перебувають на стадії розвитку, не мають достатніх фінансових ресурсів для проведення активної маркетингової політики з просування туристичного продукту. Це призводить до скорочення можливих туристичних потоків іноземних туристів, а отже, до зменшення коштів, які інвестуватимуться в подальший розвиток інфраструктури туризму.

Слід погодитися з думкою фахівців, що європейська модель державного регулювання туристичної індустрії видається найбільш прийнятною для впровадження її в Україні через подібність пріоритетів та цілей національної туристичної політики з аналогічними заходами провідних європейських туристичних держав [5, с. 42].

В сучасних реаліях економіки України туризм потребує узгодження інтересів держави та приватного бізнесу, досягнення взаємовигідних позицій та форм співробітництва між органами управління на всіх рівнях влади, зокрема й вирішення питання часткової децентралізації, у тому числі й щодо регулювання туристичної діяльності.

Таким чином, Україна може активно використовувати європейський досвід спільного управління державних та приватних організацій у сфері туризму, а також запозичити й інші нововведення на регіональному рівні.

Отже, державне регулювання галузі туризму є набором централізованих та обов'язкових до виконання методів впливу державних органів влади на туристичну сферу з метою досягнення конкретних цілей практичного характеру та функціонального спрямування.

Це підтверджується тим, що державна туристична політика забезпечує результативне застосування туристичних ресурсів, спонукає до створення стратегічних проектів розвитку туризму з метою уникнення можливих серйозних природоохоронних, а також суспільно-культурних проблем; сприяє поліпшенню навколишнього середовища та гарантує високий рівень задоволення потреб туристів з одночасним збереженням привабливості місця туристичного напрямку, де дієвим інструментом управління територіями та важливим механізмом регулювання розвитку туризму в регіонах України виступають комплексні програми регіонального економічного розвитку.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

2.1. Загальна характеристика туристичної галузі в Україні (на прикладі Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації))

Важливим завданням сучасної регіональної політики є обґрунтування пріоритетних напрямів економічного і соціального розвитку кожного регіону України.

Система управління туризмом не є окремою, але існує як важливий елемент державної та регіональної систем управління, тому необхідно звертати увагу на вирішення питань, пов'язаних з туристичним комплексом в регіонах.

Однак методи та методи впливу, які використовує держава для регулювання туристичної галузі, не завжди відповідають сучасним умовам та тенденціям. Тому, щоб змінити ситуацію на краще, необхідно вдосконалити механізми регулювання системи управління туристичними процесами на регіональному рівні.

Важливим механізмом формування туристичної політики та регулювання розвитку туризму в регіонах України є комплексна програма регіонального економічного розвитку, яка є ефективним інструментом управління територіями. Така політика ґрунтується на особливостях конкретного регіону через природні, історичні, геополітичні, економічні та інші умови.

Не менш важливу роль у формуванні регіональної системи регулювання розвитку туризму відіграють програми регіонального розвитку туризму [9, с. 44].

У 2017 році було затверджене Положення про Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Управління підпорядковується Київському міському голові, підзвітний і підконтрольний Київській міській раді, а також, що стосується завдань реалізації

функцій виконавчого уряду – Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України [14].

Основними завданнями Управління є:

- реалізація на території Києва національної політичної діяльності в галузі туризму і курортів;
- організація пропозицій до міських проектів розвитку туризму і курортів, запровадження заходів згідно здійсненню цих проектів;
- допомога туристичної діяльності в місті Києві, а також формуванню сьогоденної туристичної інфраструктури;
- створення і введення заходів згідно охорони місцевих туристичних ресурсів;
- допомога у формуванні, а також розвитку дитячого та молодіжного туризму;
- гарантування в межах власних повноважень дотримання умов нормативно-правових актів у галузі туризму, курортів, а також готельного сервісу [14].

Основні функції Управління туризму та промоцій:

- організація пропозицій до міських проектів розвитку туризму і курортів, запровадження заходів згідно здійсненню цих проектів;
- реалізація на території Києва національної політичної діяльності в галузі туризму і курортів;
- допомога у формуванні, а також розвитку дитячого та молодіжного туризму;
- допомога туристичної діяльності в місті Києві, а також формуванню сьогоденної туристичної інфраструктури;
- створення і введення заходів згідно охорони місцевих туристичних ресурсів;
- гарантування в межах власних повноважень дотримання умов нормативно-правових актів у галузі туризму, курортів, а також готельного сервісу.

Управління працює за допомогою бюджету міста Києва [14].

Туристична сфера в наш час є однією з провідних, високоприбуткових галузей, яка найбільш динамічно розвивається. Саме тому Стратегія розвитку міста Києва на 2025 рік, затверджена рішенням Київської міської ради від 7 липня 2017 року

№ 724/2886, визначила туризм одним із пріоритетних напрямів економічного і соціального розвитку міста [22].

Київська міська рада затвердила Міську цільову програму розвитку туризму в місті Києві на 2019-2021 роки [16].

Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) визначено відповідальним за реалізацію Програми [15].

Паспорт Міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві на 2019-2021 роки наведено в Додатку В.

Специфічною рисою туристичної галузі є те, що вона поєднує в собі щонайменше 50 суміжних галузей, таких як: культура, мистецтво, наука, освіта, спорт, гостинність, медицина, торгівля, продовольство, транспорт, зв'язок, фінанси, побут тощо.

Сучасна індустрія туризму – одна з найбільш швидко зростаючих галузей світової економіки. Вплив туризму на економіку та імідж держав у світі навряд чи можна переоцінити, оскільки він робить великий внесок у зміцнення контактів та налагодження міжнародних відносин, є важливим фактором зміцнення авторитету держави та кожного міста в міжнародному масштабі; формує репутацію, державну гідність; спонукає розвиток міжнародної торгівлі, гуманітарної галузі, партнерства серед країн, формування культурних звичаїв; сприяє залучення капіталовкладення, формує інфраструктуру тощо. Кожна країна, регіон, місто намагаються постійно просувати свою туристичну привабливість [12, с. 42].

Київ як столиця України – найпривабливіше і популярніше туристичне місце в країні. Київ має вигідне економіко-географічне положення. Через Київ проходять найважливіші залізничні, автомобільні та повітряні шляхи країни, що є надзвичайно важливим для розвитку та активізації зовнішньоекономічних та культурних зв'язків міста.

Розташований на кордоні двох природно-кліматичних зон (Полісся та Лісостеп), Київ має достатній природно-ресурсний потенціал для розвитку міської агломерації, високого водопостачання, значних можливостей для розвитку рекреаційного комплексу та курортного господарства.

Київ має одні з найбільших історичних та культурних можливостей країни. На його території знаходиться понад 2000 пам'яток історії та культури, 39 з них мають міжнародне значення, зокрема, побудовані в XI-XII ст. Софійський собор та комплекс структур Києво-Печерського національного історико-культурного заповідника, які внесені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Реєстр національної культурної спадщини включає 380 пам'яток архітектури, 23 пам'ятки археології, 25 пам'яток історії та 9 пам'яток монументального мистецтва [10].

У місті зосереджено понад 100 музеїв, у тому числі 32 музеї підпорядкування (фонд понад 2 млн експонатів), 33 театри та студійні студії, 53 культові споруди, 141 бібліотека, 19 концертних організацій та незалежних музичних колективів, цирк.

У місті є 182 заклади колективного розміщення, у тому числі 133 готелі (5,4% від загальної кількості готелів в Україні). Понад 2500 підприємств займаються туризмом (24% від загальної кількості в Україні) [1].

Привабливість Києва як туристичного об'єкта визначається такими чинниками:

- величезна історична та культурна спадщина міста, що нероздільно пов'язана з історією і культурою як українського, так і інших слов'янських народів,
- присутність найбільшого в державі готельно-туристичного комплексу;
- присутність бази з метою проведення інтернаціональних конгресів, симпозіумів, семінарів, виставок, ярмарків, фестивалів;
- величезні можливості для формування пізнавального і подієвого туризму;
- великий центр православ'я – посил для розвитку релігійного туризму;
- ймовірність проведення інтернаціональних змагань з різних видів спорту (спортивного та оздоровчого туризму) – потенціал для розвитку екотуризму (зелений туризм);

- наявність туристичних об'єктів у Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО;
- води Дніпра, що є основою для розвитку водного туризму [15].

Зважаючи на гарну геополітичну ситуацію, можна стверджувати, що Київ відкритий як для іноземних, так і для внутрішніх споживачів. Саме тому його щорічно відвідують понад 1 мільйон іноземців.

Слід зазначити, що завдяки систематичній реалізації міської цільової програми розвитку туризму у місті Києві на 2016-2018 роки [13] вдалося спочатку стабілізувати та наростити туристичні потоки після суспільних та політичних подій у країні з 2013 року.

Слід зазначити, що портрет туристів, які відвідують Київ, також суттєво змінився. Так, до 2013 року майже третина туристів прибула з Російської Федерації і значно перевищила кількість туристів з Європи та Азії. Сьогодні картина кардинально змінилася – основними регіонами, з яких туристи їдуть до Києва, є Європа, Ізраїль та США (50% від загальної кількості іноземних туристів).

У той же час, за результатами опитування, проведеного Управлінням туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), 64% людей (розміщення в готелях, хостелах тощо) використовували закладів розміщення, а 36% – іншим способом.

Це свідчить про те, що не всі іноземні громадяни використовували зареєстровані засоби розміщення, а також недосконалість статистичної звітності, оскільки вона не враховує осіб, які жили з родичами, друзями, знайомими тощо [20].

Якщо така позитивна тенденція збережеться, кількість іноземних туристичних потоків може продовжувати зростати до 2020 року – 2143,0 тис. осіб, а у 2021 р. – до 2357,0 тис. осіб. Таке ж зростання можна прогнозувати і для внутрішніх туристів: у 2020 р. – 3300,0 тис. осіб, а у 2021 р. – 3600,0 тис. осіб (рис. 2.1).

Зважаючи на те, що за даними незалежних експертів та результатами відповідних досліджень, кожен іноземець витрачає в середньому 100 євро (3200 грн) під час свого перебування в Києві, можна передбачити, що в 2021 році при середньому терміні

перебування 3 дні вони поїдуть близько 707 у столиці України. мільйон. Водночас іноземні туристи витрачають 306 млн євро (9,8 млрд грн) на проживання 1,9 дня [19].

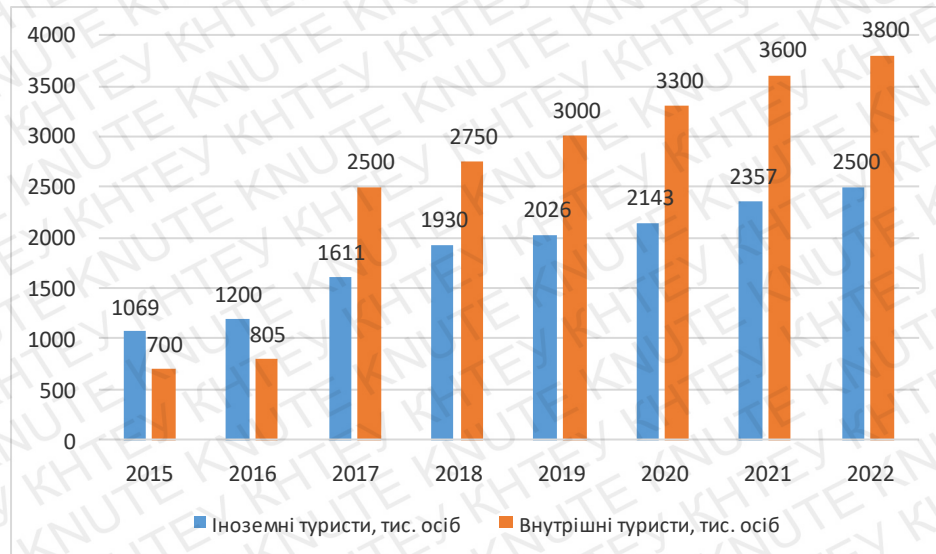

Рис. 2.1. Туристичні потоки до м. Київ, 2015-2022 роки [19]

Крім того, за оцінками експертів, українські туристи витрачають в Києві в середньому 700 гривень на день, тож при триденному перебуванні туриста у 2021 році можна очікувати витрачання 2,4 млрд грн.

Враховуючи існуючу позитивну тенденцію до збільшення туристичних потоків до Києва та систематичне виконання заходів Міської цільової програми розвитку туризму у Києві на 2019 - 2021 роки [15], очікується, що у 2021 році Київ відвідають майже 6 мільйонів туристів, а столиця буде отримувати від них дохід у розмірі понад 20 млрд. грн. У той же час бюджети всіх рівнів можуть отримати податки до 1,0 млрд грн (рис. 2.2).

У той же час, оскільки протягом останніх трьох років спостерігається позитивна динаміка надходження коштів міста Києва від стягнення туристичного податку, можна очікувати, що бюджет міста Києва до 2021 року отримає понад 33,0 млн. грн., що більше, ніж у 2016 році в 1,8 рази.

Останніми роками також спостерігається збільшення кількості робочих місць на туристичних підприємствах та закладів розміщення з 26,7 тис. у 2018 році до 27,0 тис. у 2021 році [1].

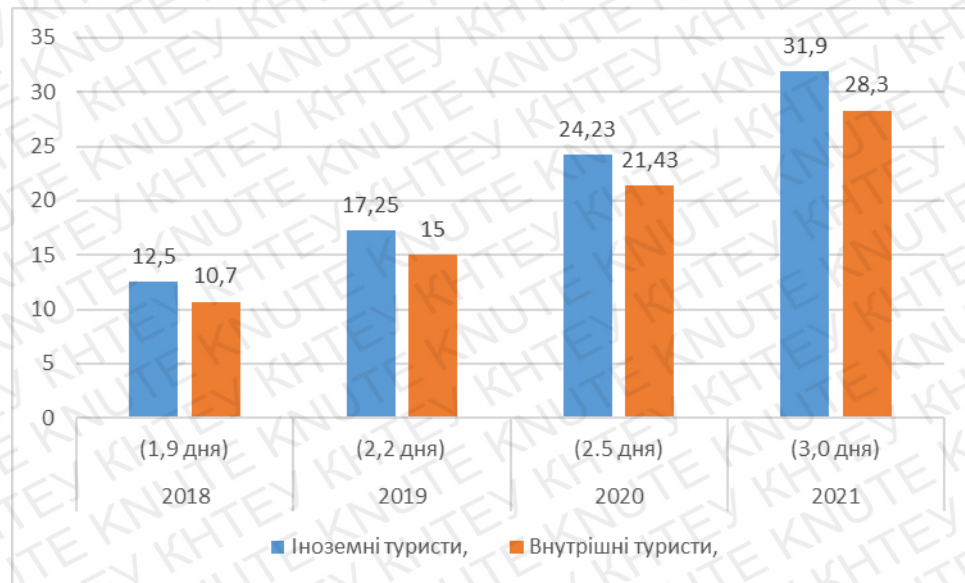

Рис. 2.2. Витрати туристів у м. Київ залежно від тривалості перебування, млрд. грн. [15]

Таким чином, для подальшого розвитку туристичної сфери міста Києва та з огляду на високий рівень конкуренції серед туристичних міст світу, Київ також потребує таких заходів:

- чітке позиціонування міста як однієї з головних туристично-привабливих європейських столиць, а також його популяризація як унікального пункту призначення (Unique Selling Proposition – USP), в якому древнє місто з багаторічним віком гармонійно поєднується багато років та має великі можливості для бізнесу;

- акції міста в рамках офіційного туристичного бренду столиці «Київ – місто, де все починається», а також позиціонування міста як міста для подорожей «вихідний день» та «city break tour». Тут Київ має виступати центром походження слов'янської духовності та столиці, яка подарувала світу видатних діячів культури, мистецтва,

науки та літератури. Протягом багатьох століть місто Київ був і залишається перехрестям, де відбуваються зміни, які впливають на хід історії світу в цілому;

- підвищення конкурентоспроможності туристичного сектору столиці, а саме: підвищення якості послуг, що надаються туристам, та просування іміджу столиці України як безпечного міста з якісними послугами та низькими цінами на відпочинок, проживання та харчування [15].

Провідні європейські туристичні міста (Відень, Мадрид, Барселона) успішно використовували концепцію «Смарт Сіті» (Smart City), метою якої є створення розумних, сучасних, технологічних сервісів для міст 21 століття.

У рамках Міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві на 2019-2021 роки [15] виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) у тісній співпраці з представниками приватного туристичного сектору та активної громади планує використовувати найкращий європейський досвід із впровадженням сучасних технологічних рішень. Першим кроком стане так званий «онлайн-блок», який включатиме розробку вже створених проектів, таких як:

- туристичний портал міста Києва (обслуговування, просування та модернізація; розміщення порталу на головній сторінці найбільших пошукових систем Інтернету);
- мобільний додаток «Kyiv Mobile Guide» (підтримка роботи, наповнення та розробка);
- туристична ID-карта гостя міста Києва (підтримка роботи, наповнення та розробка) [15].

Крім розвитку закордонного туризму, для розвитку потрібен і внутрішній туризм, який включає створення конкурентоспроможного туристичного продукту, спрямованого на позиціонування різних видів туристичних продуктів, адаптованих до вимог та очікувань внутрішнього споживача, таких як «Київ на вікенд», «Київ екскурсійний», «Київський гастрономічний» та інші [15].

Враховуючи вищезазначене, місто Київ має достатній потенціал, щоб перетворитися на потужний туристичний центр Східної Європи, центр ділового туризму та інформаційного туризму.

Разом з тим, регіональна програма розвитку туризму дозволяє вирішити весь комплекс існуючих завдань щодо створення конкурентного ринку туристичних послуг на основі міжвідомчої координації діяльності органів виконавчої влади всіх рівнів, туристичного туризму, наукових та громадських організацій та інших зацікавлених сторін.

2.2. Нормативно-правове забезпечення державного регулювання туристичної галузі в Україні

Нормативно-правовим забезпеченням державного регулювання туристичної галузі в Україні є Конституція України, Закон України «Про туризм», інші законодавчі акти України, що їх доповнюють, міжнародні договори та угоди, в яких бере участь Україна. Основним документом, який регулює туристичну діяльність в Україні, є Закон України «Про туризм» (прийнятий у 1995 р.), в якому визначено основні правові, організаційні, виховні та соціально-економічні принципи реалізації політики України в галузі туризму [24].

Окрім цього, регулювання в сфері туризму здійснюється Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади в галузі туризму, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, а також іншими органами в межах їх зони відповідальності [24].

Державне регулювання – це комплекс інструментів, із сприянням яких уряд визначає умови для підприємств і громадян. Воно містить закони, формальні і неформальні постанови, а також додаткові правила, що встановлюються державою, а також недержавними організаціями або організаціями саморегулювання, яким уряд делегував регуляторні можливості; це набір виконуваних державними структурами

заходів, націлених на контролювання дії індивідів або компаній, які виявляються під контролем даних структур.

Отже, як регулюючі інструменти держава використовує закони і допоміжні інструменти, що формуються державою, та правила, що встановлюються державними, а також недержавними агентствами в рамках делегованих повноважень [24].

Важливою є реалізація державної політики України в галузі туризму, яка здійснюється шляхом визначення пріоритетних напрямів розвитку туризму, класифікації та оцінки туристичних ресурсів України, їх використання та охорони, спрямування бюджетних коштів на розробку і реалізацію програм розвитку туризму.

Суттєве значення в здійсненні державної політичної діяльності має виявлення основ захищеності туризму, нормативного регулювання взаємовідносин у сфері туризму (туристичного, готельного, екскурсійного, а також інших різновидів обслуговування людей), ліцензування в сфері туризму, стандартизації і сертифікації туристичних послуг, встановлення кваліфікаційних умов до посад фахівців туристичного обслуговування, видачі дозволів на можливість реалізації туристичного впровадження, встановлення системи статистичного обліку і звітності в сфері туризму і курортно-рекреаційного комплексу, компанії і реалізації урядового контролю за дотриманням законодавства в сфері туризму.

Крім того, необхідно в більшій мірі приділяти увагу координації наукових досліджень та підготовки співробітників в сфері туризму, участі в дослідженнях і здійсненні інтернаціональних проектів щодо його формування. Національне регулювання в галузі туризму здійснюється відповідно до положень, встановлених законом [2, с. 43].

У відповідності із ст. 6 Закону України «Про туризм» уряд оголошує туризм одним з пріоритетних напрямів розвитку економіки, а також культури і створює вимоги в інтересах туристичної діяльності. Це вимагає спеціальних підходів до управління туристичною галуззю [17].

З цією метою в Україні реалізовано ряд значних видозмін в організаційній структурі регулювання сфери туризму.

Основними цілями державного регулювання туризму визначено наступні [5, с. 43]:

- захист прав народу, які закріплені в Конституції України, на відпочинок, незалежність переміщення, відновлення, а також поліпшення здоров'я;
- надійність туризму, охорона прав і законних інтересів туристів, власників або ж користувачів земель, будівель також споруд;
- формування відповідних умов з метою розвитку туристичної сфери, допомога пріоритетним напрямкам туристичної діяльності.

Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у власній діяльності керується Конституцією і законами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства, указами Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, рішеннями Київської міської ради, постановами Київського міського голови та виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) іншими нормативними правовими актами, а також Положенням про Управління [14].

План дій щодо імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угоди про асоціацію) [23] є таким:

- розробка проекту Стратегії розвитку туризму та курортів до 2025 року та проектів національних цільових програм для реалізації Стратегії;
- розробка національних стандартів технічного регламенту «Про організовані туристичні подорожі, повноцінний відпочинок та комплексні тури»;
- встановлення постійного діалогу з метою спільного представлення туристичних можливостей України, участі в освітніх програмах та вжиття інших заходів з країнами-членами ЄС;

- укладання угод про двосторонню співпрацю щодо розвитку сільського зеленого туризму між регіонами України та відповідними адміністративно-територіальними одиницями держав-членів ЄС, організація та проведення тренінгів для сільського населення, відповідних конференцій, засідань круглого столу, семінарів щодо залучення експертів ЄС, які організовують поїздки до країн-членів ЄС [22].

Метою Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року є створення сприятливих умов для активізації розвитку туризму та курортів відповідно до міжнародних стандартів якості та врахування європейських цінностей, перетворення його на високоприбуткову, глобально конкурентоспроможну, соціально конкурентну сферу, що забезпечить економічний розвиток регіонів та держави й буде сприяти покращенню якості життя населення, гармонійному розвитку та консолідації суспільства, популяризації України у світі [16].

Таким чином, регіональна програма розвитку туризму дозволяє вирішити весь комплекс існуючих завдань зі створення конкурентоспроможного ринку туристичних послуг на основі міжвідомчої координації діяльності органів виконавчої влади всіх рівнів, туристського бізнесу, наукових і громадських організацій та інших зацікавлених сторін.

2.3. Шляхи вдосконалення державного регулювання туристичної галузі в Україні

Україна – країна з нестійкою економікою, тому існує нагальна потреба втручання уряду в регулювання туристичної галузі. Активне державне регулювання призведе до вирішення багатьох проблем, що перешкоджають розвитку туристичної галузі, але лише за умови дійсно ефективного механізму державного регулювання.

Процес державного регулювання галузі туризму вимагає здійснення та реалізації комплексу організаційних, соціально-економічних, управлінських та інших заходів як основних складових ефективного здійснення державної політики.

Основна мета Міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві на 2019-2021 роки [15] – створити конкурентоспроможний туристичний продукт міста Києва, збільшити туристичні потоки, перетворити туризм на одну з найприбутковіших галузей економіки міста, яка забезпечить вагомий внесок у економічний і соціальний розвиток міста за рахунок збільшення рівня дохідної частини бюджету завдяки податковим та валютним надходженням, припливам інвестицій, збільшенню кількості робочих місць, а також створенню сприятливих умов для відпочинку та зміцненню здоров'я жителів і відвідувачів міста за умов сталого використання культурної, історичної та природної спадщини міста Києва.

Розглянемо проблеми державного регулювання галузі туризму та шляхи їх вирішення (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Проблеми державного регулювання галузі туризму та шляхи їх вирішення [18]

№ п/п	Проблема державного регулювання галузі	Шляхи вирішення проблеми
1	Недосконала нормативно-правова база	Удосконалення законодавчої бази у сфері туризму відповідно до міжнародних стандартів
2	Недостатнє фінансування туристичної галузі	Стимулювання інвестицій в туристичні підприємства, зниження податкового тиску
3	Низький рівень розвитку туристичної інфраструктури міста	Удосконалення стану наявної туристичної інфраструктури
4	Недостатня конкурентоспроможність та рівень кваліфікації постачальників туристичних послуг у порівнянні з міжнародними стандартами	Обов'язкове ліцензування та сертифікація туристичних послуг
5	Відсутність дієвого механізму для реалізації державно-приватного партнерства на базі асоціацій, громадських організацій тощо	Удосконалення законодавчої бази у сфері державно-приватного партнерства
6	Відсутність концепції розвитку внутрішнього туризму	Удосконалення розробки концепції розвитку внутрішнього туризму
7	Низький рівень співпраці з туристично привабливими містами та регіонами України	Посилення співпраці з туристично привабливими містами та регіонами України
8	Недосконала статистична звітність	Удосконалення законодавчої бази у сфері туризму відповідно до міжнародних стандартів

Як бачимо, вирішення проблем державного регулювання галузі туризму потребує здійснення програми відповідних заходів, включаючи створення законодавчої бази для

туризму відповідно до міжнародних стандартів; стимулювання інвестицій в туристичні підприємства; обов'язкове ліцензування та сертифікація туристичних послуг; зниження податкового тиску; скасування курортних та туристичних зборів. Зрештою, як держава, так і туристична індустрія здатні максимально використовувати свій соціально-економічний вплив.

Так, здійснення Міського цільового проекту розвитку туризму в місті Києві направлено на вирішення важливих проблем мегаполіса, а саме:

1. Неідеальна нормативно-правова база, законотворча діяльність, що гальмує залучення вкладень і введення передових технологій туристичної діяльності, слабо активізує туристичну справу.

2. Недостатнє фінансування туристичної сфери. Скажімо, середньорічний бюджет міста Києва на розвиток туризму в попередніх роках склав 0,5 млн євро. Як приклад, фінансування розвитку туристичної галузі Відня, Берліна є приблизно 11 млн євро, Парижа – 7 млн євро, Тель-Авіва – 2,5 млн євро, Єрусалима – 6 млн євро.

3. Потреба розроблення рекламної програми розвитку туризму.

4. Невеликий рівень розвитку туристичної інфраструктури мегаполісу.

5. Низький рівень здійснення туристичних можливостей мсчн Києва, так званих унікальних пропозицій (Unique Selling Proposition – USP).

6. Подієвий туризм має досить величезні можливості. Незважаючи на це, є кілька труднощів: незначна взаємодія організаторів масштабних подій в місті і структурних підрозділів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), недолік економічної та організаційної допомоги від мегаполісу, потреба органічного поєднання загального календаря заходів на рік на території міста з рекламною компанією розвитку туризму, яку необхідно створити і здійснити.

7. Розвиток ділового туризму: складність полягає в нестачі ефективного пристосування для демонстрації конференцій та ділових потенціалів столиці на міжнародній арені, для консолідації учасників ринку а також залучення в мегаполіс проведення масштабних заходів.

8. Незадовільна конкурентоспроможність і рівень кваліфікації постачальників туристичних послуг у порівнянні з інтернаціональними стандартами.

9. Потреба врегулювання правових норм щодо реєстрації туристичних операторів, гідів, а також екскурсководів.

10. Недолік ефективного механізму для здійснення державно-приватного партнерства на основі асоціацій, громадських установ.

11. Брак концепції розвитку туризму.

12. Невеликий рівень партнерства з туристично-привабливими містами, а також регіонами України.

13. Неідеальна статистична звітність.

14. Мале залучення основних продакшн-компаній для кіновиробництва в рамках популяризації м. Києва (розвиток кінокомісії) [15].

Таким чином, основною метою Програми є створення конкурентоспроможного туристичного продукту міста Києва, що зумовить збільшення туристичних потоків і, отже, перетворення туризму на одну з найприбутковіших галузей економіки міста, яка забезпечить вагомий внесок у економічний і соціальний розвиток міста за рахунок збільшення рівня дохідної частини бюджету на основі збільшення податкових та валютних надходжень, припливів інвестицій, кількості робочих місць, а також створення сприятливих умов для відпочинку та зміцнення здоров'я і рівня життя населення міста за умов сталого використання його культурної, історичної та природної спадщини.

З метою здійснення зазначеної місії слід:

- поліпшити ситуацію існуючої туристичної інфраструктури;
- сформувати новітні туристично-привабливі об'єкти в місті;
- гарантувати відповідний рівень захищеності для мандрівників;
- сформувати мережу сучасних туристично-інформаційних центрів;
- удосконалити концепцію орієнтування в місті шляхом встановлення туристичних вказівників і пілонів;

- гарантувати інтенсивну іміджеву кампанію мегаполісу шляхом проведення прес-турів, маркетингових кампаній і участі в міжнародних маркетингових виставкових подіях;
- здійснити проведення різноманітних фестивалів, націлених на висвітлення туристичної привабливості міста Києва;
- сформувати плани щодо розвитку сфери в рамках державно-приватного партнерства;
- полегшити (лібералізувати) візову політику.

Розглянемо напрями діяльності Міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві, перелік завдань та заходів Програми (рис. 3.1).

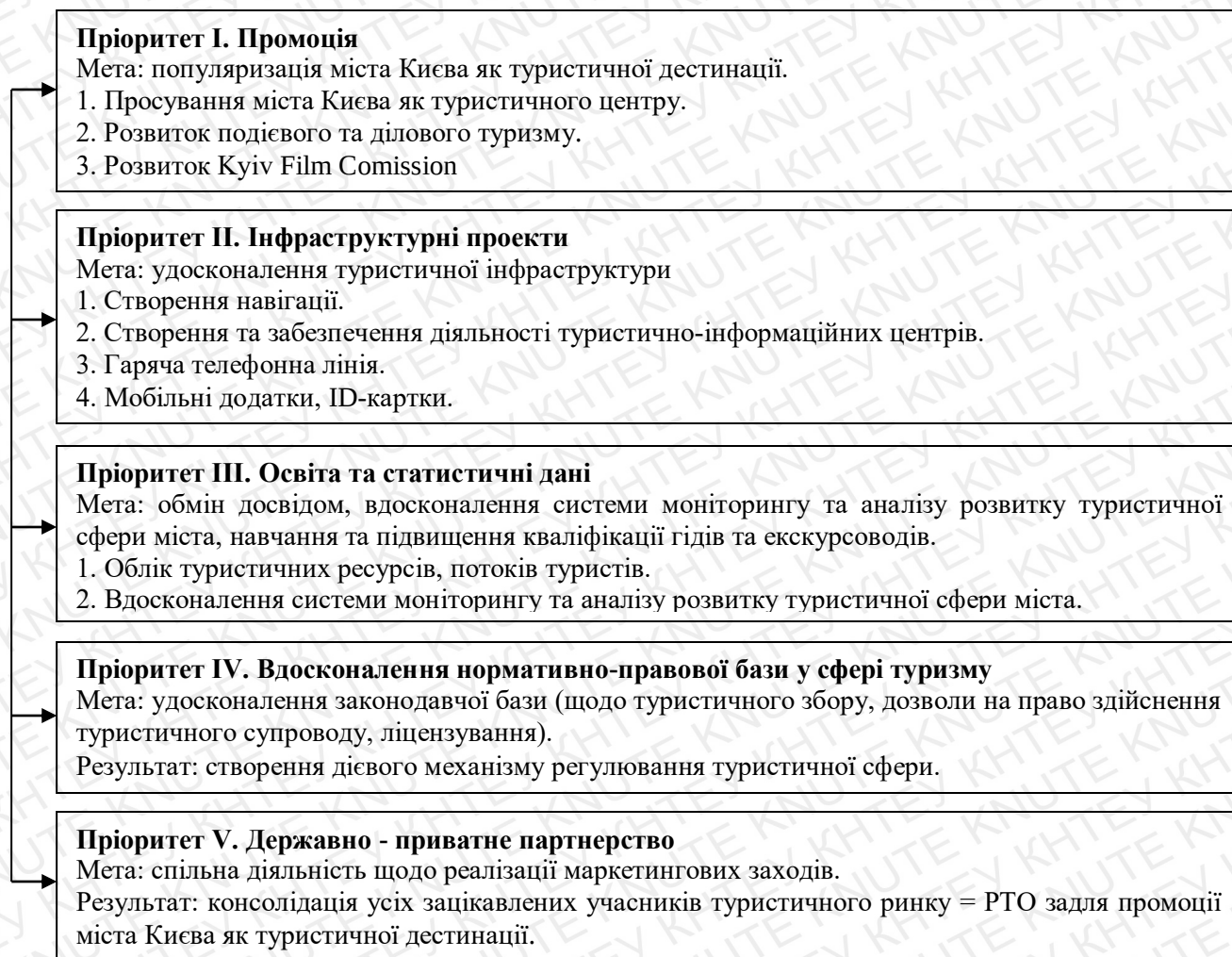

Рис. 3.1. Напрями діяльності міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві [15]

Фінансування Міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві здійснюватиметься за рахунок бюджету м. Києва на встановлений термін для виконання Програми, грошової підтримки інвесторів, власних коштів підприємств, а також інших джерел, дозволених законодавством [15].

Обсяги фінансування Міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві Програми встановлюються у період складання проекту бюджету м. Києва на поточний рік у межах видатків для виконання інших заходів Програми та в цілому за Програмою.

Прогнозні обсяги фінансування на 2019-2021 рр. становлять 219057,00 тис. грн, у т. ч. за рахунок:

- бюджету міста Києва – 199557,00 тис. грн;
- інших коштів – 19500,00 тис. грн [15].

Організаційний та управлінський механізм розвитку туризму на національному та регіональному рівнях вимагає чіткого розподілу повноважень для забезпечення ефективної реалізації державної політики регулювання туризму.

Розвиток туристичної галузі залежить від багатьох факторів, які створюються на двох основних рівнях – макроекономічному та мікроекономічному. Макроекономічний рівень – це діяльність вищих державних органів, спрямована на розвиток туристичної галузі і, відповідно, формує мікроекономічний рівень.

Таким чином, метою державної туристичної політики є створення сучасної високоефективної та конкурентоспроможної туристичної галузі, здатної внести вагомий внесок у економічний і соціальний розвиток країни.

Для цього необхідно здійснити програму заходів, включаючи створення законодавчої бази для туризму відповідно до міжнародних стандартів; стимулювання інвестицій в туристичні підприємства; обов'язкове ліцензування та сертифікацію туристичних послуг; зниження податкового тиску; скасування курортних та туристичних зборів. Врешті-решт, державний сектор і туристична індустрія здатні максимально використовувати свій вплив на економічні й соціальні процеси [5, с. 55].

Однак існують перешкоди на шляху реалізації цієї програми, які не лише призводять до втрати конкурентних переваг певних суб'єктів господарювання, але й унеможливають формування позитивного іміджу України як туристичної держави:

- відсутність комплексної системи державного управління туризмом;
- недосконалість законодавчої бази;
- декларативний характер реалізованих стратегій розвитку як держави, так і окремих регіонів;
- невідповідність маркетингових орієнтованих стратегій у системі «національна економіка – галузь – регіон – місто (селище) – суб'єкт туристичного підприємства»;
- недостатня розробка питань ідентифікації, забезпечення та розподілу ресурсів, необхідних для реалізації стратегій;
- відсутність єдиної ефективної методології збору статистичної інформації [5, с. 56].

Сучасні умови світових інтеграційних процесів та важливість забезпечення розвитку туристичної галузі потребують розгляду управлінських рішень організаційних структур не лише на національному та регіональному рівнях, а й тих, що створюються в рамках транскордонного співробітництва та участі в європейських та світових організаціях. Такі органи мають недержавний статус, але ефективна співпраця з ними дозволяє обмінюватись досвідом, реалізовувати спільні проекти та розвивати туристичну інфраструктуру.

Отже, систематичний розвиток туристичних зв'язків – це ефективний механізм інтеграції нашої країни у міжнародне співтовариство, розвиток національної економіки та культури. Проте в економіці України, спрямованій на активну інтеграцію у світову економіку, туристична галузь, хоча й поступово стає вагомим визначальним фактором економічного і соціального розвитку, але в той же час залишається на найнижчих позиціях на світовому ринку туризму у порівнянні з іншими країнами розвитку.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Державне регулювання галузі туризму – це набір централізованих та обов’язкових до виконання методів впливу держави на туристичну сферу з метою досягнення конкретних цілей практичного характеру та функціонального спрямування.

Процес державного регулювання туристичної галузі потребує здійснення та впровадження комплексу організаційних, соціально-економічних, управлінських та інших заходів як основних складових ефективної реалізації державної політики.

В той же час державна туристична політика покликана забезпечувати ефективне використання туристичних ресурсів; розробляти стратегічні плани щодо розвитку туризму з метою уникнення можливих серйозних екологічних та соціально-культурних проблем; сприяти поліпшенню довкілля; забезпечувати високий рівень задоволення потреб туристів з одночасним збереженням привабливості місця туристичного призначення тощо.

2. Важливим механізмом формування туристичної політики та регулювання розвитку туризму в регіонах України є комплексна програма регіонального економічного розвитку, яка є ефективним інструментом управління територіями. Така політика ґрунтується на особливостях конкретного регіону через природні, історичні, геополітичні, економічні та інші умови.

Місто Київ має достатній потенціал, щоб перетворитися на потужний туристичний центр Східної Європи, центр ділового туризму та інформаційного туризму, тоді як регіональна програма розвитку туризму дозволяє вирішити весь комплекс існуючих завдань щодо створення конкурентного ринку туристичних послуг на основі міжвідомчої координації діяльності органів виконавчої влади всіх рівнів, наукових та громадських організацій та інших зацікавлених сторін.

3. Державне регулювання – це сукупність інструментів, за допомогою яких держава встановлює вимоги до підприємств і громадян. Воно включає закони,

формальні й неформальні розпорядження і допоміжні правила, що встановлюються державою, а також недержавними організаціями або організаціями саморегулювання, яким держава делегувала регуляторні повноваження; це набір здійснюваних державними структурами заходів, направлених на контроль поведінки індивідів або груп, які потрапляють під контроль цих структур.

4. Процес державного регулювання галузі туризму вимагає здійснення та реалізації комплексу організаційних, соціально-економічних, управлінських та інших заходів як основних складових ефективного здійснення державної політики. Організаційний та управлінський механізм розвитку на національному та регіональному рівнях розвитку туризму вимагає чіткого розподілу повноважень для забезпечення ефективної реалізації державної політики щодо регулювання туризму.

Розвиток туристичної галузі залежить від багатьох факторів, які створюються на двох основних рівнях – макроекономічному та мікроекономічному, де макроекономічний рівень – це діяльність вищих державних органів, спрямована на розвиток туристичної галузі, та формує мікроекономічний рівень.

Основна мета Міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві – створити конкурентоспроможний туристичний продукт міста Києва, збільшити туристичні потоки, перетворити туризм на одну з найприбутковіших галузей економіки міста Києва, яка забезпечить вагомий внесок у економічний і соціальний розвиток міста за рахунок збільшення рівня його дохідної частини бюджету через податкові та валютні надходження, припливи інвестицій, збільшення кількості робочих місць, а також створення сприятливих умов для відпочинку й зміцнення здоров'я та рівня життя населення міста за умов сталого використання культурної, історичної та природної спадщини міста Києва.

В економіці України, спрямованій на активну інтеграцію у світову економіку, туристична галузь, хоча й поступово стає вагомим визначальним фактором економічного і соціального розвитку, але в той же час залишається на найнижчих позиціях на світовому ринку туризму, порівняно з іншими країнами світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналітика та статистика Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=be44a1a7-69b3-4a77-a86a-447499abcdd6&tag=Analitika&isSpecial=true> (дата звернення 24.03.2020).
2. Батман В. С. Державне регулювання туристичного бізнесу України. *Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом»*. Маріуполь: МДУ, 2018. С.42-43.
3. Беспалов О. А. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку туристичного ринку в Україні. *Економіка: реалії часу*. 2017. № 6. С. 9-17.
4. Биркович В. І. Удосконалення державного регулювання розвитку туризму на регіональному рівні. *Стратегічні пріоритети*. 2017. № 4(5) С. 24-30.
5. Державне регулювання сфери туризму України в контексті процесів євроінтеграції / За заг. ред. В. Г. Герасименка, О. Л. Михайлюк. К.: ФОП Гуляева В. М., 2019. 332 с.
6. Іляшенко А. Х. Державна політика в сфері туристичних послуг. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2015. № 2. С. 94-97.
7. Кравчук І. Державне регулювання розвитку туризму: зарубіжний досвід та перспективи впровадження. *Вісник Львівського національного університету. Серія: Міжнародні відносини*. 2015. Вип. 24. С. 134–141.
8. Краєвська О., Присяжнюк Ю. Сучасний стан та перспективи розвитку туристичної політики ЄС. *Вісник Львівського університету. Серія: Міжнародні відносини*. 2015. Вип. 29. Ч. 1. С. 170–178.
9. Нездоймінов С. Г. *Туризм як фактор регіонального розвитку: методологічний аспект та практичний досвід* : [монографія] Одеса : Астропринт, 2013. 304 с.
10. Офіційний сайт Асоціації Лідерів Турбізнесу України. URL: <http://www.altu.com.ua/News/> (дата звернення 24.03.2020).

11. Папп В. В., Вашурін О. В., Осташ В. В. Механізми державного регулювання туристичної сфери в Україні. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Економічні науки*. 2016. № 21. С.225-235.
12. Погуда Н. В. Сучасний стан туристичного ринку України: оцінка та перспективи розвитку. *Ефективна економіка*. 2018. № 10. С. 40-44.
13. Про затвердження Міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві на 2016-2018 роки. URL: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/l_docki2.nsf/alldocWWW/95D9AB1823FFF6CDC2257F7F0072AF59?OpenDocument (дата звернення 24.03.2020).
14. Про затвердження Положення про Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MA170450> (дата звернення 24.03.2020).
15. Про схвалення проекту Міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві на 2019-2021 роки URL: https://kyivcity.gov.ua/npa/pro_skhvalennya_proektu_misko_tsilovo_programi_rozvitku_turizmu_v_misti_kiyevi_na_2019__2021_roki/ (дата звернення 24.03.2020).
16. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, КМУ, розпорядження від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80> (дата звернення 24.03.2020).
17. Про туризм: Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 24.03.2020).
18. *Розвиток туристичного бізнесу регіону* : [монографія] за ред. І. М. Школи. Чернівці : Книги-XXI, 2014. 292 с.
19. Романова А. Наслідки та виклики введення безвізового режиму з ЄС для туристичної індустрії України. *Економіка і організація управління*. 2017. № 2. С. 82-90.
20. Сайт Київської міської державної адміністрації. URL: https://kyivcity.gov.ua/kyiv_ta_miska_vlada/struktura_150/vikonavchiy_organ_kivsko_m

isko_radi_kivska_miska_derzhavna_administratsiya/departamenti_ta_upravlinnya/upravlinnya_turizmu_ta_promotsiy/ (дата звернення 24.03.2020).

21. Стеченко Д. М. Наукова парадигма регіонології туризму. *Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2015. Вип. IV. Ч.І. С. 38-43.
22. Стратегія розвитку міста Києва на 2025 рік. URL: <https://dei.kyivcity.gov.ua/content/strategiya-rozvytku-mista-kyieva-do-2025-roku-nova-redakciya.html> (дата звернення 24.03.2020).
23. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=246581344 (дата звернення 24.03.2020).
24. Шевченко О. Нормативно-правове забезпечення регіонального розвитку в Україні. *Аналітичні записки щодо проблем і подій суспільного розвитку*: сайт Нац. ін-ту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/november08/3.htm> (дата звернення 24.03.2020).
25. Яцук Н. В. Поняття державного регулювання сфери рекреації. *Науково-виробничий журнал «Держава та регіони». Серія: Державне управління*. 2015. № 3. С. 249-256.

ДОДАТКИ

Додаток А

Державне регулювання туристичної діяльності в Україні [9]

Роки	Етапи розвитку
1	2
1992	Створено Державний комітет України з туризму
1995	Прийняття Закону України «Про туризм»
1996	Створено Національну Раду з туризму, одне із завдань: виконання регіональних програм з питань туризму, розроблення пропозицій щодо розвитку туризму в регіонах
1997	Національна програма розвитку туризму в Україні до 2005 року, Указ Президента України «Про основні напрямки соціальної політики на 19972000 роки».
1999	Постанова Кабінету Міністрів «Про заходи подальшого розвитку туризму», Указ Президента України «Про основні напрямки розвитку туризму до 2010 року»
2000	Створено Державний комітет молодіжної політики, спорту і туризму «Держкоммолодьспорттуризм» (один з департаментів – Держаний департамент туризму та курортів 1.Управління організації туризму. 2.Управління розвитку туристичної індустрії та інвестицій
2001	Створено державну туристичну адміністрацію України
2002	Державна програма розвитку туризму на 2002-2010 роки
2003	Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм»» - «:регулювання в галузі туризму здійснюється місцевими державними адміністраціями, а також іншими органами в межах їх компетенції».
2008	Державна служба туризму і курортів Міністерства культури і туризму України
2011	Державне агентство України з туризму та курортів (Міністерство інфраструктури України)
2015	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (Департамент туризму та курортів).

Додаток Б

Характеристика моделей державного регулювання галузі туризму [7]

Модель №1 «Американська» (ринкова)	Модель №2 «Централізована»	Модель №3 «Європейська»	Модель №4 «Комбінована»
Оперативне регулювання, мезо- та мікроекономічний рівень	Державне регулювання, макро-, мезо- та мікроекономічний рівень		
Країни з розвинутою ринковою економікою	Країни, що розвиваються, країни перехідного типу, країни з розвинутим туризмом	Економічно розвинуті європейські країни	Країни з рецептивними туристичними ринками
Відсутність централізованої державної адміністрації з питань туризму, всі проблеми вирішуються на місцях	Існують спеціальні органи державної влади, центральний з яких - міністерство	Спеціалізований галузевий підрозділ багатoproфільного, багатогалузевого органу (міністерства) або підпорядкований уряду країни	Комбіноване міністерство (туризм + суміжні з ним або взаємодоповнюючі напрями соціально-економічної політики). Чіткий розподіл повноважень між центральною та регіональною туристичною владою
США	Ізраїль, Єгипет, Індія, Куба, Мальта, Марокко, Мексика, Нова Зеландія, Малайзія, Кенія, Оман, Камбоджа, ПАР, Хорватія	Швейцарія, Німеччина, Франція, Австрія, Великобританія, Італія, Іспанія, Сінгапур, Чехія, Угорщина, Грузія, Китай	Туреччина, Греція, Польща, Туніс, Індонезія, Болгарія, Йорданія,

Додаток В

ПАСПОРТ

Міської цільової програми розвитку туризму в місті Києві
на 2019-2021 роки [15]

1.	Ініціатор розроблення Програми	Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)			
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа про розроблення Програми	Окреме доручення заступника голови Київської міської державної адміністрації від 19.04.2018 №007-1347			
3.	Розробник Програми	Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)			
4.	Співрозробники Програми	-			
5.	Замовник (відповідальний виконавець) Програми	Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)			
6.	Учасники (співвиконавці) Програми	Комунальне підприємство «Київський міський туристично-інформаційний центр», Управління міжнародних зв'язків апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), комунальне підприємство «Центр організації дорожнього руху», суб'єкти господарювання (за згодою)			
7.	Строк виконання Програми	2019-2021 роки			
8.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми (для комплексних програм)	Бюджет м. Києва			
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми,	Всього, тис. грн	у тому числі, за роками, тис. грн		
			2019	2020	2021
9.1.	Всього, у тому числі:	219 057,0	73 769,0	73 769,0	71 519,0
9.2.	Кошти бюджету міста Києва	199 557,0	67 269,00	67 269,00	65 019,0
9.3.	Кошти інших джерел	19 500,0	6 500,0	6 500,0	6 500,0

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

РЕФЕРАТ
ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
на тему:
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ НА
РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Студентки 4 курсу, 11 групи,
спеціальності 074 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

(підпис студента)

Бондаренко
Поліни
Дмитрівни

Науковий керівник
канд. екон. наук

(підпис керівника)

Ільїна
Анастасія
Олександрівна

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук,
доцент

(підпис гаранта)

Головня
Юлія
Ігорівна

Київ 2020

Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (25 найменувань) та додатків. Основний текст роботи (за винятком списку використаних джерел та додатків) становить 35 сторінок. Графічний матеріал роботи налічує 2 таблиці, 5 рисунків.

Постановка проблеми. Регіони України мають багатий рекреаційно-туристичний потенціал, який, якщо його ефективно використовувати, може не тільки сприяти розвитку рекреаційно-туристичних дестинацій, але й дати поштовх для розвитку української економіки.

Світовий досвід демонструє, що при належному управлінні туризм здатний дати позитивні результати як для окремих регіонів, так і для країни в цілому.

Зважаючи на велике значення туризму в соціально-економічному розвитку окремих територій, можна підкреслити актуальність формування та реалізації туристичної політики з урахуванням інтересів регіональної та місцевої економіки.

Одним з ефективних засобів ринкового регулювання розвитку туризму є вдосконалення його механізмів державного регулювання та стратегічного управління.

Проблеми розвитку державної туристичної політики, необхідність вдосконалення системи стратегічного управління регіональними рекреаційно-туристичними комплексами дозволили обрати тему дослідження, визначити мету і завдання дослідження.

Питанням формування туристичної політики цікавиться дедалі більше науковців. У їх вирішення вагомий внесок зробили такі українські дослідники: В. С. Батман оцінював національне врегулювання туристичного бізнесу України, В. І. Беркович також проаналізував проблеми поліпшення урядового регулювання розвитку туризму на регіональному рівні, дослідження В. Г. Герасименко пов'язане з проблемами державного регулювання галузі туризму України в контексті процесів євроінтеграції, І. Кравчук оцінював іноземний досвід державного врегулювання формування туризму, а також можливість введення питання нормативно-правового забезпечення регіонального розвитку в Україні було розглянуто О. Шевченко.

Однак певні аспекти державного регулювання сфери туризму залишаються вивченими недостатньо. Бракує досліджень, присвячених як теоретичним, так і практичним аспектам зазначених питань, а також розробці практичних рекомендацій щодо державного регулювання туристичної галузі на місцевому рівні.

Мета роботи полягає у вивченні особливостей державного регулювання туристичної галузі на регіональному рівні.

Досягнення поставленої мети зумовило вирішення наступних завдань:

- дослідити теоретико-прикладні засади державного регулювання туристичної діяльності;
- розглянути загальну характеристику туристичної галузі в Україні (на прикладі Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації));

- дослідити нормативно-правове забезпечення державного регулювання туристичної галузі в Україні;
- визначити шляхи вдосконалення державного регулювання туристичної галузі в Україні.

Об'єктом дослідження є процес управління туристичною галуззю на регіональному рівні.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні основи становлення і розвитку регіонального управління туристичною галуззю.

Методологія дослідження. В процесі дослідження використано систему методів, яка обумовлена поставленою метою та завданнями. Загальнонаукові методи аналізу та синтезу використано під час вивчення теоретико-прикладних засад державного регулювання туристичної діяльності. Нормативно-правовий метод застосовано під час дослідження нормативно-правового забезпечення державного регулювання туристичної галузі в Україні.

Статистичні методи аналізу використано для загальної характеристики туристичної галузі в Україні. Метод наукової абстракції використано під час обґрунтування шляхів вдосконалення державного регулювання туристичної галузі в Україні. Графічний та табличний методи використані для підвищення наочності матеріалів дослідження. Метод узагальнення застосований під час формулювання висновків.

У першому розділі викладено теоретичні засади дослідження державного регулювання туристичною галуззю в Україні та структуру функціонування туризму.

У другому розділі розглянуто діяльність органів виконавчої влади у сфері регулювання туристичної галузі. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення державного регулювання туристичної галузі в Україні та загальну характеристику туристичної галузі на прикладі Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради. Також були виявлені проблеми, які існують на сьогоднішній день в сфері туризму в Україні та запропоновано шлях до їх вирішення та вдосконалення.

У висновках були проведені підсумки матеріалів дослідження, визначено ключові проблеми державного регулювання туристичною галуззю та шляхи її вдосконалення.

Як результат проведеної роботи, слід зазначити, що ключем до реалізації та запровадження позитивних змін у державному регулюванні туристичною галуззю в Україні можуть стати запропоновані шляхи до її вдосконалення.

Анотація

У ході проведеного аналізу було досліджено та проаналізовано специфіку, теоретичні засади та напрями діяльності туристичної галузі на прикладі Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)). Розглянуто діяльність органів виконавчої влади та систему управління туризмом. Проаналізовано рівень

надання туристичних послуг та тенденцію туристичних потоків до міста Києва. Досліджено законодавчу базу та стан фінансування сфери туризму.

Висвітлено головні проблеми у галузі туризму та оцінено стан туристичної сфери в Україні на сьогоднішній день. Визначені шляхи вдосконалення регулювання туристичної галузі в Україні для виведення її на рівень європейських стандартів.

Ключові слова: туризм, Київська міська державна адміністрація, розвиток, державне регулювання, туристична галузь.

Abstract

In the course of the analysis, the specifics, theoretical principles and activities of the tourism industry were investigated and analyzed on the example of the Department of Tourism and Promotions of the executive body of the Kyiv City Council (Kyiv City State Administration)). The activity of executive bodies and the tourism management system are considered. The level of tourist services and the trend of tourist flows to Kyiv City are analyzed. The legal framework and the state of tourism financing are studied.

The main problems in the field of tourism are highlighted and the state of the tourism sector in Ukraine today is assessed. The ways to improve the regulation of the tourism industry in Ukraine to bring it to the level of European standards have been identified.

Key words: tourism, Kyiv City State Administration, development, state regulation, tourism industry.

РЕЦЕНЗІЯ
на випускну кваліфікаційну роботу
студентки Бондаренко Поліни Дмитрівни
4 курсу 11 групи денної форми навчання
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
на тему «Державне регулювання туристичної галузі на регіональному
рівні»
(за матеріалами Управління туризму та промоцій виконавчого органу
Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації))

Випускна кваліфікаційна робота виконана на тему, яка є актуальною для системи управління туризмом в сучасних умовах розвитку туристичної галузі, передбачає виявлення основних проблем, пов'язаних із розвитком системи управління туризмом в Україні. Виконана робота за змістом відповідає завданню в повному обсязі. Студентка продемонструвала достатній рівень володіння теоретичним матеріалом щодо обґрунтування теоретичних та аналітичних даних функціонування туризму та вміння застосовувати цей матеріал у процесі реального дослідження.

Робота розкриває сучасний стан державного регулювання туристичної галузі в Україні. В роботі проаналізовано діяльність Управління туризму та промоцій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), охарактеризовано особливості державного регулювання туристичної галузі та основні напрями її реформування. Визначено основні проблеми та запропоновано шляхи щодо удосконалення функціонування туристичної галузі.

Якість оформлення випускної кваліфікаційної роботи можна вважати задовільною. Основні вимоги щодо оформлення матеріалу враховані. Слід відзначити деякі несуттєві порушення стилю викладення матеріалу, який в окремих місцях роботи є ненауковим. В цілому матеріал роботи викладено послідовно і логічно.

Випускна кваліфікаційна робота рекомендується до захисту.

Рецензент

Начальник управління (центру) надання
адміністративних послуг Печерської районної
в місті Києві державної адміністрації

І.О.Андріянов

Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Бондаренко Поліна Дмитрівна, повідомляю, що за результатами проведення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Державне регулювання туристичної галузі на регіональному рівні» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія моєї роботи ідентична з друкованою.

«27» травня 2020 року

_____ (підпис)

